

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ДРЖАВНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

Врз основа на член 31 став (2) точка (16) во врска со член 161 од Изборниот законик на Република Македонија (Сл. весник на РМ бр. 40/06,136/08,148/08,155/08,163/08,44/11,51/11 и 142/12) Државната изборна комисија на седницата одржана на 23 јануари 2013 година донесе

К О Д Е К С

за набљудување на изборите и изборната постапка

Кодексот има за цел да ги утврди процедурите за набљудување на изборите и изборната постапка и процедурата за вршење на набљудувачката мисија на акредитираните набљудувачи, а во функција да се подобри интегритетот и транспарентноста на изборниот процес.

1. ПРАВИЛА И ПРОЦЕДУРИ ЗА НАБЉУДУВАЊЕ НА ИЗБОРИТЕ

Правилата за набљудување претставуваат збир од практични насоки за начинот на спроведување на набљудувањето на изборите и изборната постапка.

Акредитираните набљудувачи ТРЕБА:

- да ги познаваат и почитуваат одредбите на Изборниот законик и овој Кодекс и да се придржуваат кон одредбите со кои се уредува изборната постапка.
- да се непристрасни во извршувањето на своите должности при што не смеат да изразат пристрасност кон изборните органи, политичките партии, група избирачи, кон кандидатите или по какво било спорно прашање во изборниот процес;
- да носат на видно место овластување - беџ издаден од Државната изборна комисија, како и лична исправа;
- своите заклучоци треба да ги засноваат на документирани и потврдени факти.

Акредитираните набљудувачи НЕ СМЕАТ:

- да влијаат на било кој начин во изборниот процес, во постапката на денот на изборите како и во постапката при броењето на гласовите;
- да носат никакви партиски симболи или ознаки;
- да даваат упатства на гласачите, изборните органи, партиските претставници и овластените службени лица;
- да влијаат на работата и одлуките на изборните органи;

2. УТВРДУВАЊЕ НА ПРОЦЕДУРАТА ЗА НАБЉУДУВАЊЕ НА ИЗБОРИТЕ И ИЗБОРНАТА ПОСТАПКА

БАРАЊЕ ЗА СТЕКНУВАЊЕ СВОЈСТВО НА НАБЉУДУВАЧ:

Право да достават барање за стекнување својство на набљудувач до Државната изборна комисија ИМААТ:

- Домашни здруженија и странски организации, кои се регистрирани согласно закон, најмалку една година пред денот на одржување на изборите, а во чии статuti е вклучено начелото на заштита на човекови права;
- меѓународни организации, и
- претставници на странски земји.

БАРАЊЕ ЗА НАБЉУДУВАЊЕ:

Барањата за набљудување со потребните исправи за идентификација се доставуваат до Државната изборна комисија од денот на распишувањето на изборите, а најдоцна десет дена пред денот на гласањето.

ОВЛАСТУВАЊЕ ЗА НАБЉУДУВАЊЕ:

Државната изборна комисија им издава овластување - беџ на набљудувачите најдоцна седум дена по приемот на барањето.

Организациите и лицата кои се стекнале со својство на акредитирани набљудувачи можат да вршат набљудување на целиот изборен процес откако ќе го добијат овластувањето - беџот од Државната изборна комисија.

Државната изборна комисија има право да им го одземе овластувањето - беџот на субјектите од став 1 на оваа точка, ако започнат да изразуваат поддршка за некој кандидат, партија или коалиција.

ИНФОРМИРАЊЕ ЗА ТЕКОТ НА ИЗБОРИТЕ:

Само акредитираните набљудувачи можат да информираат за текот на изборниот процес и активностите поврзани со неговото набљудување.

ЛЕГИТИМИРАЊЕ:

При посетата на седиштата на изборните органи и на избирачките места, набљудувачите ги покажуваат: копијата од овластувањето за набљудување и беџот издадени од Државната изборна комисија и исправа за лична идентификација.

3. ИЗГЛЕД НА БЕЏОТ

Државната изборна комисија на набљудувачите им издава беџови како исправа за идентификација.

Беџовите имаат правоаголен облик.

На левиот горен дел е знамето на Република Македонија, а на десниот горен дел стои текст “Република Македонија, Државна изборна комисија и _____”, (видот и година та на изборите).

За домашните набљудувачи, во долниот дел на беџот, во средина, на _____ (боја) подлога стои текст „акредитиран набљудувач“ и следи името и презимето на набљудувачот.

За меѓународните набљудувачи, во долниот дел на беџот, во средина, на _____ (боја) подлога стои текст „акредитиран набљудувач“ и следи името и презимето на набљудувачот.

За преведувачите, во долниот дел на беџот, во средина, на бела подлога стои текст „преведувач“ и следи името и презимето на преведувачот.

На предната страна на беџот, во десниот долен агол, на бела подлога стои текстот: ‘Државна изборна комисија, Претседател’.

Врз текстот стои печат на Државната изборна комисија.

Беџовите за општината во која најмалку 20% од граѓаните зборуваат службен јазик различен од македонскиот јазик, се на македонски јазик и неговото кирилско писмо и на службениот јазик и писмото што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните во таа општина.

Државната изборна комисија носи Упатство со кое, врз основа на барањата на набљудувачите, ќе им издава беџови.

4. Овој Кодекс влегува во сила со денот на донесувањето и истиот ќе се објави на интернет страницата на Државната изборна комисија www.sec.mk

Број 11-305/1

24.01. 2013 година

СКОПЈЕ

ПРЕТСЕДАТЕЛ

НА ДРЖАВНАТА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

БОРИС КОНДАРКО